

Plan voor Schriftelijke Communicatie Van de Protestantse Gemeente te Drachten

Datum: 7 februari 2023
Status: Definitieve tekst

Inhoudopgave

1. Waarom een communicatieplan	2
2. Wat is een communicatieplan	2
3. Richtlijnen vanuit de PKN	3
4. Missie, Visie van de PGD en de communicatie	4
5. Details van de communicatiestroom	4
6. BIJLAGEN	8
Bijlage 1. Informatiestromen	9

1. Waarom een communicatieplan

In de Plaatselijke Regeling van de PGD, gepubliceerd op de website van de PGD, is bepaald dat de Werkgroep Communicatie de communicatie tussen de kerkenraad, de werkgroepen en de gemeenteleden faciliteert. De werkgroep maakt daarom dit communicatieplan voor de schriftelijke communicatie binnen de PGD of richting pers en andere derden, op papier of digitaal.

Het plan beschrijft de huidige situatie met het oog op de doelstellingen ten aanzien van:

- welke boodschap moet worden overgebracht;
- wie daarmee te bereiken;
- welke middelen zijn concreet beschikbaar;
- wat vastleggen en waar bewaren.

Een aantal opmerkingen daarbij: de Public Relations (PR) zijn een verantwoordelijkheid van de kerkenraad, colleges en werkgroepen, dat gaat dan om de inhoud van de informatie (het wat).

De Werkgroep Communicatie gaat over de beschrijving van het proces (het hoe), vooral over de informatie die regelmatig en structureel bij de media wordt aangeleverd en door wie. Die werkgroep is via e-mail te bereiken met: werkgroep-communicatie@pgdrachten.nl. Door de werkgroep is het initiatief genomen tot een "Redactieraad websites PGD", gevormd door webmasters en de leden van de werkgroep. Daarnaast heeft de werkgroep het initiatief genomen tot de vorming van de "Redactieraad schriftelijke communicatie PGD", met als voorzitter de Werkgroep Communicatie en als leden de scriba van de kerkenraad en de secretarissen van colleges en de werkgroepen.

Omdat gebleken is dat lang niet alle gemeenteleden binnen de PGD zich bewust zijn van de overgang van de oude structuur van een Algemene Kerkenraad met wijkkerkenraden en colleges naar de (door de commissie Voortvarend Verder geadviseerde) nieuwe structuur: kerkenraad met werkgroepen en colleges, zal de Werkgroep Communicatie deze organisatievorm verduidelijken binnenkort en meer onder de aandacht brengen. Tenslotte is de werkgroep van mening dat er verder moet worden nagedacht over het gebruik van sociale media, zoals de Protestantse Gemeente app.

2. Wat is een communicatieplan

Communicatie gaat niet over zenden en ontvangen, maar over begrijpen en verbinden. Het plan is een document dat inzicht geeft in wat op het gebied van communicatie bereikt moet worden, vertaald naar doelstellingen. En beschrijft de communicatiestrategie waarin wordt bepaald wie de doelgroep is, welke boodschap over te brengen en met welke middelen. In het plan staat omschreven hoe de communicatie binnen een groep en tussen groepen personen dient te verlopen, maakt de communicatiemiddelen doeltreffender en effectiever na vaststelling over wát, met wélk communicatiemiddel en aan wíe wordt gecommuniceerd. Het plan dwingt tot helderheid en bevordert dat mensen binnen een groep effectief met elkaar kunnen communiceren. Voor sommige activiteiten is het vaak ook zinvol een communicatieplan te maken.

Stappen bij het maken van een communicatieplan:

1. Maak een analyse:
Begin met een interne analyse over hoe de missie en de organisatie eruit ziet.
2. Bepaal communicatiedoelstellingen
Wat te bereiken? Bijvoorbeeld: herkenbaar zijn in alle communicatie-uitingen.
3. Maak persona's
Maak een gedetailleerde beschrijving van de doelgroep.

4. Formuleer de boodschap
Formuleer die boodschap in een korte zin. Creëer aan de hand daarvan de communicatiekanalen en de inhoud.
5. Zet communicatiemiddelen in
Bepaal welke communicatiemiddelen het beste bij de boodschap passen, zoals website, social media, flyers of evenementen. Zorg ervoor dat alle communicatie-uitingen op elkaar aansluiten en elkaar waar mogelijk versterken.
6. Maak een communicatiematrix
Een communicatiematrix is een schematische weergave van het communicatieplan:
 - a. doelgroep;
 - b. doelstelling;
 - c. boodschap;
 - d. communicatiemiddel.

3. Richtlijnen vanuit de PKN

Een communicatieplan van een PKN-gemeente is altijd gebaseerd op het beleidsplan van die gemeente. In zo'n beleidsplan staat tenslotte wat een gemeente wil gaan doen en hoopt te zijn: missie en visie. Het communicatiebeleid van de gemeente moet die missie en visie ondersteunen en versterken. Ook is het mogelijk om een communicatieplan specifiek per activiteit te maken.

Het communicatiebureau ISI Media helpt kerken om hun communicatie te verbeteren.

Daarnaast ontwikkelde ISI Media de kennisbank Kerk en Communicatie.

Communicatiemiddelen voor gemeenten:

- Apps
De Protestantse Kerk werkt samen met Donkey Mobile, een start-up die met gespecialiseerde ontwikkelaars werkt aan een hoogwaardige kerk app. Deze app is bruikbaar voor communicatie, collecteren, gemeentegids en veel meer mogelijkheden.
Diverse relevante apps: Appostel | Chrch | Givt | Scipio | Kerkenapp | KerkSPOT
- Kerkblad
- Livestream
Veel gemeenten maken gebruik van kerkomroep.nl of kerkdienstgemist.nl. sIKN is verantwoordelijk voor Kerkomroep.nl. Zij verzorgen kerktelefoon, kerkradio, kerkTV, kerktelevisie en kerkomroep. Kerkdienstgemist.nl is een audio- en video-streamingplatform voor kerken. De samenkomsten zijn te volgen via website, tablet, smartphone, radio of TV.
- Nieuwsbrief
- Persbericht
- Website, facebook.
De Protestantse kerk ontwikkelde samen met Human Content: www.protestantsekerk.net.

4. Missie, Visie van de PGD en de communicatie

Een communicatieplan start in het algemeen met de beschrijving van de missie, visie en de organisatie. De missie van de PGD luidt:

“De Protestantse Gemeente te Drachten is, geïnspireerd door Gods woord en geleid door de Geest, een liefdevolle en bewogen gemeente van Jezus Christus voor iedereen”.

Op basis van deze missie is een visie beschreven van in totaal zeven punten, waarvan het zesde het meest relevant is voor dit plan:

“Visie: wij zijn een gemeente die (.....) een heldere boodschap uitdraagt”.

Wat de organisatie betreft kan in dit plan worden volstaan met de volgende korte beschrijving:

de PGD wordt bestuurd door een kerkenraad met een aantal werkgroepen en colleges, ondersteund door taakgroepen en commissies.

De Werkgroep Communicatie wordt bijvoorbeeld ondersteund door de redactiecommissie van Geandewei, editie Drachten en door de webmasters. De scriba, secretarissen en webmasters vormen daartoe een “Redactieraad websites PGD” onder voorzitterschap en coördinatie van de Werkgroep Communicatie en richten die raad zelf in. Deze werkgroep heeft uit eigen gelederen als experiment een “Klankbordgroep” gevormd, bedoeld om als gebruiker de webmasters te ondersteunen met hun feedback. In **bijlage 1** staat in detail een overzicht van alle informatiestromen binnen de PGD, de communicatiematrix als hiervoor bedoeld aan het slot van hoofdstuk b. Globaal gezien gaat het daarbij om twee groepen die bereikt moeten worden:

- Kerkenraad, werkgroepen, colleges, taakgroepen, commissies, gemeenteleden/kerkgangers en enkele stichtingen

Omdat het hierbij gaat om onze bestuurlijke structuur, verloopt de communicatie via vaste patronen of kanalen binnen de PGD, zoals langs de weg van verslagen van vergaderingen, publicatie in Geandewei, het emailverkeer, plaatsing op de website PGD, projectie op de beamer, vermelding op het liturgieblad en in de nieuwsbrieven;

- Verbondenen, belangstellenden en andere derden

Het betreft een heterogene groep met een variëteit in de mate van betrokkenheid en niet vast omlijnd, communicatie met deze groep is daardoor ingewikkeld. Per soort van informatie of activiteit moet beoordeeld worden welk kanaal het meest geschikt is. In ieder geval zijn dat de website PGD, de plaatselijke kranten en sommige gidsen.

5. Details van de communicatiestroom

- Afspraken over contacten met de pers

Er zijn door de kerkenraad afspraken gemaakt over contacten met de pers. Deze regels zijn hierna ook opgenomen, maar aangepast aan de nieuwe structuur van de gemeente:

- * voor algemeen kerkelijk-inhoudelijke onderwerpen is het contact vrij;
- * overige contacten met de pers worden -zo mogelijk vooraf- aan de voorzitter van de kerkenraad gemeld, maar voor beleidszaken is die voorzitter de publicist;
- * voor niet-beleidsmatige financiële zaken is de voorzitter CVK publicist;
- * voor niet-beleidsmatige zaken van werkgroepen en deelgebieden zijn de voorzitters en/of de betrokken predikant/kerkelijk werker publicist;

* over gevoelige onderwerpen wordt vooraf het moderamen van de kerkenraad geraadpleegd.

- Huisstijl en archief

In **bijlage 2** staan de regels die de PGD heeft vastgesteld en op de website plaatste voor het gebruik van logo's en sjablonen ten behoeve van een eenduidige uitstraling en daarnaast de regels welke gelden voor de archivering.

- Privacyverklaring PGD

De PGD hanteert regels ter bescherming van de privacy die te vinden zijn op de website. Kern is dat personalia of gezichten van mensen niet zonder hun toestemming worden gepubliceerd op openbaar toegankelijke media.

- Informatie-uitwisseling met de PKN

Omdat de PGD nauw verbonden is met de classicale en landelijke PKN zijn de websites van die classis en de landelijke PKN: classis(predikant), synode en het landelijke dienstencentrum, een belangrijke informatiebron voor de PGD, tevens doorgeefluik van die organen. Met een vaste link op de website zal dit meer structureel worden.

- Publicaties in de pers en in gidsen van derden

De Werkgroep Communicatie heeft een steekproefsgewijs onderzoek uitgevoerd naar de huidige publicaties over de PGD in dag-, week en andere bladen en naar wie die informatie aanbiedt vanuit de PGD. Het bleek dat alleen het Friesch Dagblad de wekelijkse kerkdiensten vermeldt. In het Friesch Dagblad, de Drachtster Courant, het Dagblad van het Noorden en de Leeuwarder Courant staan geregeld "kleintjes" met informatie over evenementen, zoals concerten en exposities.

Een lid van de plaatselijke redactie van Geandewei verzorgt de informatie voor het gratis weekblad "Actief". Ook andere betrokkenen zorgen voor aanlevering van soortgelijke informatie voor activiteiten of evenementen. In het elk jaar verschenen "gemeentemagazine Smallingerland" staat in de rubriek "Religie en levensbeschouwing/Protestantse gemeenten" een halve kolom met contactinformatie van de PGD. De Werkgroep Communicatie zorgt voor de actualisering in overleg met de drukker.

- Verslagen van vergaderingen

Binnen de Protestantse Gemeente van Drachten wordt vaak vergaderd. Om hiervan een overzicht te krijgen is er nu een mogelijkheid om te zien wanneer de kerkelijke vergaderingen worden gehouden. Dit overzicht is te vinden via de website van de PGD: pgdrachten.nl. Kies vervolgens 'ORGANISATIE', waarna het submenu 'Vergaderoverzicht PG Drachten' te vinden is. De deelnemers aan een vergadering en soms anderen ontvangen daarvan een verslag, eventueel gepubliceerd in Geandewei of op de website.

- Beamer

In de Oase en Zuiderkerk wordt gebruik gemaakt van de beamer om mededelingen voorafgaand aan de kerkdienst te publiceren. De werkgroep heeft richtlijnen gemaakt en regels vastgesteld in overleg met de Werkgroep Vieren en geeft ze desgewenst ter inzage.

- Geandewei

De Stichting Kerkelijke Publiciteit in Fryslân brengt Geandewei uit, een zeer belangrijk communicatiekanaal van de PGD. Het stichtingsbestuur -waarvan de leden zijn gekozen uit de aangesloten regio- is het uitvoerend orgaan van de Stichtingsraad. Deze raad bestaat uit vertegenwoordigers van de aangesloten kerken, benoemt de bestuursleden en beoordeelt het beleid van het bestuur. De aangesloten kerken hebben een stemafvaardiging conform artikel 3 van het huishoudelijk reglement, op basis daarvan heeft de PGD vier stemmen. Er maken vanuit de PGD thans twee leden deel uit van het stichtingsbestuur, de PGD heeft

geen vertegenwoordiging in de Stichtingsraad. De PGD heeft zo naar de mening van de werkgroep te weinig invloed op de gang van zaken en ontwikkelingen en zal dit binnenkort onder de aandacht van de kerkenraad brengen. Meestal elke veertien dagen verschijnt er een PGD editie. Hiervoor is een redactieraad gevormd die werkt aan de hand van het redactiestatuut Geandewei, zie **bijlage 3**.

Eind 2022 telt de PGD 5748 leden, verdeeld over 3832 huishoudens (pastorale eenheden genoemd) en heeft 2214 betalende Geandewei-abonnees. Dat blad valt dus bij niet meer dan ongeveer 60% van de huishoudens in de bus. Daarom is voor essentiële berichtgeving aan alle gemeenteleden publicatie via het blad onvoldoende. Afgelopen jaar betaalde de PGD € 63.000 aan de drukker. Dit bedrag wordt door het stichtingsbestuur in overleg met de drukker vastgesteld op basis van de minimum afname, de papierprijzen en de inflatie. Het CVK stelt ter financiering hiervan voor een periode van drie jaar de jaarlijkse bijdrage per abonnee vast.

Voor 2023 bedraagt die € 32,50. Er verschijnen jaarlijks 23 edities, dat betekent dus niet meer dan een kleine anderhalve euro per editie voor elke betalende abonnee.

De PGD-redactie heeft een nieuwe indeling van Geandewei ingevoerd: laat de drie sporen van de nieuwe organisatie duidelijk zien, namelijk: 1. de rubriek vieringen en diensten, 2. de deelgebieden voor pastoraat en diaconaat en 3. de organisatie met haar werkgroepen. Bovendien staat op initiatief van die redactie in het blad een doorlopend voortschrijdend centraal overzicht van alle activiteiten en evenementen die in de PGD plaatsvinden. De werkgroep is bezig om dit overzicht bruikbaar te maken voor alle geschikte media.

- **Nieuwsbrieven**

Voor de navolgende edities van nieuwsbrieven kan worden aangemeld

via: <https://pgdrachten.nl/nieuwsbrief> :

Noord: tussen twee verschijningsdata van Geandewei.

Zuid: iedere week een Zondagsbrief.

Op een afgedrukte of digitaal verspreide liturgie wordt een beperkte hoeveelheid informatie verstrekt.

West: eens in de 2 weken (afwisselend met de Geandewei) een responsive nieuwsbrief.

Zo nodig tussentijds een Nieuwsflits n.a.v. informatie die sneller verspreid moet worden dan het eerstvolgende reguliere communicatiemoment.

Grote Kerk: iedere week komt er een nieuwsbrief uit, de Werkgroep Grote Kerk kan zorgen voor toezending.

- **Website PGD en emailfuncties**

De scribe, secretarissen en webmasters vormen een "Redactieraad websites PGD" onder voorzitterschap en coördinatie van de Werkgroep Communicatie en richten die raad zelf in, zie **bijlage 4**. Het streven is om met een éénduidig taalgebruik herkenbaar te zijn binnen de websites, net als bij Geandewei. De webmasters beheren ook centraal het emailadressenbestand, uitgaande van de vorm: variabel@pgdrachten.nl. De nieuwe e-mailadressen kunnen als G Suite accounts worden aangemaakt en zijn bruikbaar zonder programma's te installeren. Door de centrale beheermogelijkheden wordt het overdragen van functies inclusief e-mailverkeer en bestanden mogelijk. Vanaf 1 januari 2023 worden geen artikelen meer overgenomen vanuit Geandewei voor de website. De aanbieders van kopij voor de website moeten dit rechtstreeks doen naar de webmasters via het emailadres: webmaster@pgdrachten.nl.

- **Gemeentegids PGD**

De Werkgroep Communicatie maakt en actualiseert de gemeentegids PGD. Deze gids bevat een beknopt overzicht van de belangrijkste informatie over de gemeente. Voor zover de privacywetgeving dat toestaat staan daarin contactadressen, telefoonnummers en email-adressen.

De gids is verkrijgbaar via: gemeentegids@pgdrachten.nl.

- **Beluisteren van kerkdiensten via kerkomroep, webradio en youtube**

Op zondag, feestdagen en andere momenten dat er een dienst is in één van de kerken van

de PGD, wordt deze uitgezonden via de Kerkomroep. Trouw- en rouwdiensten worden uitgezonden met toestemming van het bruidspaar of de familie. Het is te beschouwen als een digitaal informatiemiddel, net als de webradio hierna. Het gebruik van webradio is voor de eerste twee maanden gratis, daarna € 8,00 per maand. Ook is het mogelijk om tijdelijk bij bijvoorbeeld ziekte een webradio te gebruiken. Met een computer, laptop en tablet kan ingelogd worden op www.kerkomroep.nl. In het zoekvenster de plaats intypen, dan de provincie aanklikken en vervolgens Drachten en tot slot de naam van de kerk. Op het scherm staat dan de datum en welke dienst mogelijk is om te beluisteren en/of te bekijken. De diensten van de Oase, Zuiderkerk en Grote Kerk zijn met beeld en geluid te volgen. Voor de diensten van de Grote Kerk aanmelden bij taakgroep-cultuurgrotekerk@pgdrachten.nl. Voor de liturgie een mail sturen naar taakgroep-vieren-grotekerk@pgdrachten.nl. De eredienst in De Schakel is alleen met geluid te volgen.

- Social media

Facebook is een sociaal platform met de mogelijkheid om verbinding, contact te maken met vrienden. Als persoon (of groep) kan een facebook pagina aangemaakt worden, waarop allerlei informatie geplaatst kan worden. Het leuke van facebook is dat er direct op gereageerd kan worden met opmerkingen of met bijvoorbeeld een duimpje. Een facebookpagina kan zo ingericht worden dat alleen vrienden, of vrienden van vrienden, of iedereen de berichten mag lezen en op mag reageren. Er zijn een aantal facebook pagina's door diverse mensen aangemaakt. Dit op eigen initiatief.

Zo is er een pagina 'Oase Drachten', alleen in te zien voor vrienden van deze pagina.

Er zijn momenteel meer dan 450 vrienden, die zelf ook berichten kunnen plaatsen.

De Werkgroep Communicatie zal binnenkort komen met een beschrijving van alle sociale media (facebook, linkedin, whatsapp, enz.) die onder de vlag van de PGD worden gebruikt en vervolgens een advies geven over regulering en regelgeving. De app Protestant biedt de gemeente de gelegenheid om nieuwsberichten, agenda items, contactgegevens, foto's etc. via smartphone en tablet onder handbereik van velen te brengen. Bovendien is landelijk nieuws van Protestantse Kerk in Nederland, Kerk in Actie, JOP en Luisterend Dienen binnen de app te bekijken. Voor de gebruiker is de app gratis te downloaden. Het is een goede aanvulling op bestaande communicatiemiddelen van de gemeente, zoals het kerkblad en de website. De meerwaarde ten opzichte van een website is o.a. gelegen in het feit dat de app de mogelijkheid biedt om pushberichten te versturen. Pushberichten worden door 80% van de smartphonegebruikers binnen 1 minuut gelezen. Deze berichten kunnen binnen de kerkelijke context bijv. worden gebruikt om een bijzondere activiteit kort van tevoren nog eens aan te kondigen. Zij kunnen worden onderverdeeld in categorieën, bijv. diaconale en catechetische berichten. De gebruiker kan aanvinken welke categorie pushberichten hij wil ontvangen.

6. BIJLAGEN

1. Overzicht informatiestromen PGD, zie [hier](#).

2. Huisstijl en archief

Deze bijlage staat op de website van de PGD: pgdrachten.nl, kies achtereenvolgens:
Media, Documenten, Huisstijl.

3. Redactiestatuut voor Geandewei

Het redactiestatuut staat op de website van de PGD en kan gedownload worden: pgdrachten.nl, kies
achtereenvolgens: <Media, Documenten, Organisatie, Redactiestatuut Geandewei>

4. Redactiestatuut websites PGD

Het redactiestatuut staat op de website van de PGD en kan gedownload worden: pgdrachten.nl, kies
achtereenvolgens: <Media, Documenten, Organisatie, Redactiestatuut Websites PGD 002>

